

Ενδοκρινολογία
Διαβήτης
Μεταβολισμός

www.endo.institute

3^η ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ

VIRTUAL

Κατευθυντήριες Οδηγίες
στην Ενδοκρινολογία,
στο Διαβήτη
και στο Μεταβολισμό:
τί Νεότερο

5 & 6

MΑΡΤΙΟΥ 2021

Οργάνωση

Σε Συνεργασία με το
Ενδοκρινολογικό Τμήμα -
Διαβητολογικό Κέντρο
του Νοσοκομείου Ευαγγελισμός

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Αγαπητοί Συνάδελφοι και Φίλοι,

Παρά τις δυσκολίες των ημερών και επειδή πιστεύουμε ότι η επιστημονική ενημέρωση στις εξελίξεις της ειδικότητας μας δεν πρέπει να επηρεασθεί, σας προσκαλούμε στο **3^ο Επιστημονικό Σεμινάριο** με τίτλο «**Κατευθυντήριες οδηγίες στην Ενδοκρινολογία, τον Διαβήτη και τον Μεταβολισμό – Τι νεότερο**» που θα πραγματοποιηθεί αποκλειστικά ως διαδικτυακό συνέδριο στις 5-6 Μαρτίου 2021, λόγω της συνεχιζόμενης κατάστασης που έχει επφέρει η πανδημία παγκοσμίως.

Σκοπός του Σεμιναρίου είναι να παρουσιάσει τις πιο πρόσφατες κατευθυντήριες οδηγίες σε όλο το φάσμα της ειδικότητας της Ενδοκρινολογίας, του Διαβήτη και Μεταβολισμού. Οι κατευθυντήριες οδηγίες, ιδιαίτερα εκείνες που δημοσιεύονται από έγκριτες επιστημονικές εταιρείες, συνοψίζουν την μέχρι σήμερα τεκμηριωμένη γνώση και αποτελούν σημαντικό οδηγό στη τρέχουσα κλινική πρακτική. Για το λόγο αυτό επιλέξαμε και αυτή τη φορά να σας παρουσιάσουμε τις πιο πρόσφατες κατευθυντήριες οδηγίες στις επιμέρους ενότητες της ειδικότητας και συγκεκριμένα – στο θυρεοειδή, την υπόφυση, τα επινεφρίδια, τον μεταβολισμό ασβεστίου, τις γονάδες, τον διαβήτη και το μεταβολισμό.

Επειδή πιστεύουμε στη χρησιμότητα των κατευθυντήριων οδηγιών αλλά παράλληλα δεν υιοθετούμε την άποψη ότι αποτελούν απαραίτους κανόνες, η δομή του Σεμιναρίου μας περιλαμβάνει αφενός μεν τη παρουσίαση των οδηγιών, αφετέρου όμως και την κριτική τους αξιολόγηση καθώς και παραδείγματα περιστατικών για την εφαρμογή τους στη καθημερινή κλινική πράξη. Οι ομιλητές έχουν μακρά πείρα στα νοσήματα που θα διαπραγματευθούν και ελπίζουμε ότι όσοι παρακολουθήσουν το Σεμινάριο θα ξεναγηθούν από έμπειρους συναδέλφους σε ότι πιο καινοτόμο υπάρχει για τη κλινική τους πρακτική.

Το σεμινάριο απευθύνεται σε Ενδοκρινολόγους ειδικευμένους και ειδικευόμενους καθώς και ιατρούς άλλων ειδικοτήτων που επίσης ασχολούνται με τα θέματα που θα παρουσιαστούν το διήμερο 5-6 Μαρτίου 2021.

Θεωρώντας ότι και με την διαδικτυακή μορφή το Σεμινάριό μας θα είναι εξίσου εποικοδομητικό για όλους μας, προσβλέπουμε στη συμμετοχή σας και ελπίζουμε να είναι η τελευταία φορά που η επικοινωνία μας θα είναι μόνο διαδικτυακή.

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς,

Ο Πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής

Στέλιος Τσαγκαράκης

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδρος: **Σ. Τσαγκαράκης**

Δ.Α. Βασιλειάδη

Γ. Ιωαννίδης

Β. Βασιλείου

Γ. Ντάλη

Β. Βλασοπούλου

Θ. Στρατηγού

Αλεξανδράκη Κ.

Ενδοκρινολόγος, MD, PhD, MSc, MSc, 1^ο Προποδευτική Κλινική, ΓΝ «Λαϊκό», Αθήνα ΕΚΠΑ

Αλεξανδρίδης Θ.

Ομότιμος Καθηγητής Παθολογίας-Ενδοκρινολογίας Πανεπιστημίου Πατρών

Ασημακοπούλου Α.

MD, MSc, c. PhD, Ενδοκρινολόγος, Ακαδημαϊκός Υπότροφος ΕΚΠΑ, Γ.Π.Π. Γ.Ν.Θ «Η Σωτηρία»

Αναστασίου Ε.

Ενδοκρινολόγος, Διευθύντρια του Ιατρείου «Διαβήτης και Κύηση», ΓΝ «Αλεξάνδρα»

Βαμβακίδης Κ.

MD, FRCS, FEBS, Διευθυντής Τμήματος Χειρουργικής Ενδοκρινών Αδένων, Νοσοκομείο «Ερρίκος Ντυνάν»

Βασιλάτου Ε.

Ενδοκρινολόγος, MD, PhD, Ενδοκρινολόγος, Επιστημονική Συνεργάτης Νοσοκομείου «Υγεία»

Βασιλειάδη Δ.-Α.

Ενδοκρινολόγος, Διευθύντρια, ΓΝΑ «Ο Ευαγγελισμός - Οφθαλμιατρείο-Πολυκλινική»

Βασιλείου Β.

Ενδοκρινολόγος, Διευθύντρια, ΓΝΑ «Αλεξάνδρα»

Βλασοπούλου Β.

Ενδοκρινολόγος - Διαβητολόγος, τ. Δ/τρια ΕΣΥ του Τμήμ. Ενδοκρινολογίας - Διαβήτη - Μεταβολισμού ΓΝΑ «Ο Ευαγγελισμός»

Βλαχοπαπαδοπούλου Ε.

Παιδιάτρος-Ενδοκρινολόγος, Διευθύντρια, Τμήμα Ενδοκρινολογικό-Αύξησης & Ανάπτυξης, Νοσοκομείο Παιδών Π.Α Κυριακού

Γούσης Π.

Χειρουργός, Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών, Διευθυντής Χειρουργικής Κλινικής Ενδοκρινών Αδένων, Νοσοκομείο «Metropolitan»

Δελιβάνη Δ.

Ενδοκρινολόγος MD, PhD, Επίκουρη Καθηγήτρια Mayo Clinic

Ιωαννίδης Γ.

Ενδοκρινολόγος, τ. Διευθυντής, ΓΝΑ «Ο Ευαγγελισμός-Οφθαλμιατρείο-Πολυκλινική»

Καλτσάς Γ.

Καθηγητής Παθολογίας-Ενδοκρινολογίας, ΕΚΠΑ, ΓΝ «Λαϊκό»

Καπίρης Σ.

MD, PhD, FACS, Διευθυντής, Επιστημονικά και Διοικητικά Υπεύθυνος, Γ' Χειρουργικό Τμήμα, Γ.Ν.Α. «Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ», Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Ενδοσκοπικής Χειρουργικής

Καραπάνου Ο.

Ενδοκρινολόγος, Επιμελήτρια, 401 ΓΣΝΑ

Κυριαζοπούλου Β.

Καθηγήτρια Παθολογίας-Ενδοκρινολογίας, Διευθύντρια Ενδοκρινολογικού Τμήματος Πανεπιστημιακής Παθολογικής Κλινικής Πατρών, τ. Πρύτανης Πανεπιστημίου Πατρών

Κυριακόπουλος Γ.

Επικουρικός Επιμελητής, Παθολογοανατομικό Τμήμα, Γ.Ν.Α. «Ο Ευαγγελισμός»

Λαμπαδιάρη Β.

Αναπλ. Καθηγήτρια Παθολογίας-Σακχαρώδη Διαβήτη, Ενδοκρινολόγος, Β' Προπαιδευτική Παθολογική Κλινική ΕΚΠΑ, Μονάδα Έρευνας και Διαβητολογικό Κέντρο, Π.Γ.Ν. Αττικών

Λιπαράκη Μ.

Ενδοκρινολόγος, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αθηνών, Διευθύντρια Ενδοκρινολογικού Τμήματος και Διαβητικού, Ιατρικού Αθηνών

Μάκρας Π.

Ενδοκρινολόγος, Τμηματάρχης Έρευνας 251 Γενικού Νοσοκομείου Αεροπορίας

Μανωλόπουλος Κ.

Ενδοκρινολόγος-Διαβητολόγος, Επιστημονικός Συνεργάτης, Κλινική Ενδοκρινολογίας, Γ.Ν.Α. «Ο Ευαγγελισμός»

Μαργαριτόπουλος Δ.

Ενδοκρινολόγος, Επιστημονικός Συνεργάτης ΓΝΑ «Ο Ευαγγελισμός-Οφθαλμιατρείο -Πολυκλινική»

Μπαλωμενάκη Μ.

Ενδοκρινολόγος, Επιστημονικός Συνεργάτης, Γ.Ν.Α. «Ο Ευαγγελισμός-Οφθαλμιατρείο -Πολυκλινική»

Μιχαλά Λ.

Μαιευτήρας Γυναικολογος, Επίκουρη Καθηγήτρια Παιδικής και Εφηβικής Γυναικολογίας Α' Μαιευτική και Γυναικολογική Κλινική ΕΚΠΑ ΓΝΑ «Αλεξάνδρα»

Ντάλη Γ.

Ενδοκρινολόγος, Επιμελήτρια Α', ΓΝΑ «Ο Ευαγγελισμός -Οφθαλμιατρείο-Πολυκλινική»

Παπαγεωργίου Γ.

Ενδοκρινολόγος-Διαβητολόγος, Κεντρικό Ιατρείο Αθηνών Ελληνικής Αστυνομίας

Παδιδής Γ.

Διευθυντής Ενδοκρινολογικής Κλινικής Νοσ. «Ερρίκος Ντυνάν»

Πολυμέρης Α.

Διευθυντής Ενδοκρινολογικού «Αμαλία Φλέμινγκ»

Σαριδάκη Κ.

Ενδοκρινολόγος τ. Διευθύντρια ΕΣΥ, Διευθύντρια Ενδοκρινολόγος Ευρωκλινική Αθηνών

Στρατηγού Θ.

Ενδοκρινολόγος/Διαβητολόγος, Επιμελήτρια Β' ΕΣΥ, Τμήμα Ενδοκρινολογίας - Διαβητολογικό Κέντρο, Κέντρο Εμπειρογνωμοσύνης Σπάνιων Ενδοκρινολογικών Νοσημάτων, ΓΝΑ «Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ - ΟΦΘΑΛΜΙΑΤΡΕΙΟ - ΠΟΛΥΚΛΙΝΙΚΗ»

Τζιώρας κ.

Ενδοκρινολόγος - Διαβητολόγος, τ. Διευθυντής Ερυθρός Σταυρός - Νοσοκομείο «Κοργιαλενείο Μπενακειο»

Τροβάς Γ.

Ενδοκρινολόγος, Εργαστήριο Έρευνας Παθήσεων Μυοσκελετικού Συστήματος «Θ. Γαροφαλίδης», Πανεπιστήμιο Αθηνών

Τουρλής Σ.

Ενδοκρινολόγος, Επιστημονικός Συνεργάτης, Εργαστήριο έρευνας παθήσεων μυοσκελετικού συστήματος, Ιατρική Σχολή, ΕΚΠΑ, Νοσοκομείο «ΚΑΤ»

Τσαγκαράκης Σ.

MD, PhD, FRCP, Συντονιστής Διευθυντής Ενδοκρινολογικού Τμήματος - Διαβητολογικού Κέντρου ΓΝ «Ο Ευαγγελισμός»

Τσεντιδής Χ.

MD, MSc, PhD, Ενδοκρινολόγος, Επιμελητής Α' ΕΣΥ, Ενδοκρινολογικό Τμήμα, Γ. Ν. Ν. Π. «Άγιος Παντελεήμων», Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αθηνών

Φιλίππου Γ.

τ. Επίκουρος Καθηγητής Ενδοκρινολογίας

Προκαταρκτικό Επιστημονικό Πρόγραμμα

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
05>03<2021

13:00-13:30 Εγγραφές – Έναρξη
13:30-14:00 Κατευθυντήριες οδηγίες: από τη θεωρία στη πράξη Σ. Τσαγκαράκης

14:00-20:30 **ΘΥΡΕΟΕΙΔΗΣ**
Προεδρείο: **Β. Βλασοπούλου, Γ. Φιλίππου**

Thyroid hormones treatment for subclinical hypothyroidism: a clinical practice guideline (BMJ 2019)

14:00-14:45 Παρουσίαση των οδηγιών **Γ. Παπαγεωργίου**

European Thyroid Association Guidelines on the Management of Thyroid Dysfunction following Immune Reconstitution Therapy (ETA-2019 guidelines)

14.45-15.30 Παρουσίαση των οδηγιών **Α. Ασημακοπούλου**

Controversies, Consensus, and Collaboration in the Use of ¹³¹I Therapy in Differentiated Thyroid Cancer: A Joint Statement from the American Thyroid Association, the European Association of Nuclear Medicine, the Society of Nuclear Medicine and Molecular Imaging, and the European Thyroid Association (THYROID, 2019)

15.30-16.15 Παρουσίαση του Consensus **Δ. Μαργαριτόπουλος**

2019 European Thyroid Association Guidelines for the Treatment and Follow-Up of Advanced Radioiodine-Refractory Thyroid Cancer (ETA-2019 guidelines)

16:15-17:00 Παρουσίαση των οδηγιών **Ο. Καραπάνου**

17:00-17:30 **ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ**

Προεδρείο: **Π. Γούσης, Κ. Τζιώρας**

The American Association of Endocrine Surgeons Guidelines for the Definitive Surgical Management of Thyroid Disease in Adults (AAES-2020 guidelines; Annals of Surgery, 2020)

17:30-17:50 Indications, Extent, and Outcomes of Surgery **Β. Βλασοπούλου**

17:50-18:10 Initial Thyroidectomy **Σ. Καπίρης**

18:10-18:30 Perioperative Tissue Diagnosis **Γ. Κυριακόπουλος**

18:30-18:50 Nodal Dissection **Κ. Βαμβακίδης**

18:50-19:10 Goiter **Α. Πολυμέρης**

19:10-19:30 Familial Thyroid Cancer **Β. Βασιλείου**

Προεδρείο: **Β. Βλασοπούλου**

Θυρεοειδής – Κατευθυντήριες οδηγίες και κλινική πράξη

19:30-20:30 Συζήτηση περιστατικών

ΣΑΒΒΑΤΟ
06>03<2021

09:00-11:00

ΥΠΟΦΥΣΗ

Προεδρείο: **Γ. Καλτσάς, Σ. Τσαγκαράκης**

A Consensus on the Diagnosis and Treatment of Acromegaly Comorbidities: An Update (J Clin Endocrinol Metab, 2020)

09:00-09:30

Παρουσίαση του consensus **Κ. Αλεξανδράκη**

American Association of Clinical Endocrinologists and American College of Endocrinology Guidelines for Management of Growth Hormone Deficiency in Adults and Patients Transitioning from Pediatric to Adult Care (AACE 2019 Guidelines)

09:30-10:00

Παρουσίαση των οδηγιών μετάβασης **Ε. Βλαχοπαπαδοπούλου**

10:00-10:30

Παρουσίαση των οδηγιών διάγνωσης **Γ. Ντάλη**

10:30-11:00

Παρουσίαση των οδηγιών θεραπείας **Χ. Τσεντίδης**

11:00-11:30

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

11:30-13:00

ΕΠΙΝΕΦΡΙΔΙΑ

Προεδρείο: **Β. Κυριαζοπούλου, Γ. Πιαδίτης**

Guidelines for the management of glucocorticoids during the peri-operative period for patients with adrenal insufficiency (Guidelines from the Association of Anaesthetists, the Royal College of Physicians and the Society for Endocrinology UK)

11:30-12:00

Παρουσίαση των οδηγιών **Δ. Δελιβάνη**

ENDOCRINOLOGY IN THE TIME OF COVID-19: Management of Cushing's syndrome (ESE guidelines 2020)

12:00-12:30

Παρουσίαση και εφαρμογή στη κλινική πράξη **Δ.Α. Βασιλειάδη**

12.30-13.00

Συζήτηση περιστατικών **Μ. Μπαλωμενάκη**

13:00-14:00

ΑΣΒΕΣΤΙΟ-ΟΣΤΑ

Προεδρείο: **Κ. Σαριδάκη, Γ. Ιωαννίδης**

Pharmacological Management of Osteoporosis in Postmenopausal Women: An Endocrine Society Clinical Practice Guideline (ENDO SOCIETY< 2019)

13:00-13:30

Παρουσίαση των οδηγιών **Π. Μάκρας**

13:30-14:00

Κριτική προσέγγιση και εφαρμογή στη κλινική πράξη **Γ. Τροβάς**

14:00-14:30

ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΗ ΔΙΑΚΟΠΗ

ΣΑΒΒΑΤΟ
06>03<2021

14:30-17:00 ΣΑΚΧΑΡΩΔΗΣ ΔΙΑΒΗΤΗΣ - ΜΕΤΑΒΟΛΙΣΜΟΣ
Προεδρείο: Θ. Αλεξανδρίδης, Ε. Αναστασίου

Primary Prevention of ASCVD and T2DM in Patients at Metabolic Risk: An Endocrine Society Clinical Practice Guideline (ENDO SOCIETY GUIDELINES-2019)

14:30-15:15 Παρουσίαση των οδηγιών Θ. Στρατηγού

Treatment of Diabetes in Older Adults: An Endocrine Society Clinical Practice Guideline (ENDO SOCIETY GUIDELINES-2019)

15:15-16:00 Παρουσίαση των οδηγιών Β. Λαμπαδιάρη

European Society of Endocrinology Clinical Practice Guideline: Endocrine work-up in obesity (ESE GUIDELINES, 2020)

16:00-16:45 Παρουσίαση των οδηγιών Κ. Μανωλόπουλος

Lipid Management in Patients with Endocrine Disorders: An Endocrine Society Clinical Practice Guideline (ENDO SOCIETY GUIDELINES-2020)

16:45-17:30 Παρουσίαση των οδηγιών Γ. Ιωαννίδης

17:30-17:45 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

17:45-19:00 ΓΟΝΑΔΕΣ
Προεδρείο: Β. Βλασοπούλου, Μ. Λιπαράκη

Recommendations from the international evidence-based guideline for the assessment and management of polycystic ovary syndrome (ASRM & ESHRE, 2018)

17:45-18:30 Παρουσίαση και εφαρμογή στη κλινική πράξη Ε. Βασιλάτου

Fertility preservation in patients undergoing gonadotoxic therapy or gonadectomy: a committee opinion (ASRM, 2020)

18:30-19:00 Παρουσίαση και εφαρμογή στη κλινική πράξη Λ. Μιχαλά

19:00-20:00 ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΘΕΜΑΤΑ
Προεδρείο: Σ. Τσαγκαράκης

Πως διαμορφώνονται το 2021 οι κατευθυντήριες οδηγίες στην αντιμετώπιση του ΣΔ2 μετά τα αποτελέσματα των μελετών με GLP-1 & SGLT-2

19:00-19:30 Γ. Ιωαννίδης

Vitamin D and COVID-19

19:30-20:00 Σ. Τουρνής

20:00-20:30 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ
Σ. Τσαγκαράκης

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ

Για δημοσιεύσεις, επιστημονική ενημέρωση και περισσότερες πληροφορίες για το Σεμινάριο καθώς και την on line εγγραφή σας, παρακαλούμε να επισκεφτείτε την ιστοσελίδα του ΕΛ.Ε.ΝΙ.: **www.endo.institute**

ΕΓΓΡΑΦΗ

Εγγραφές

Η εγγραφή στο Διαδικτυακό Σεμινάριο είναι δωρεάν μέσω της ιστοσελίδας του ΕΛ.Ε.ΝΙ.

Το δικαίωμα συμμετοχής περιλαμβάνει:

- > Παρακολούθηση των Επιστημονικών Συνεδριάσεων
- > Επισκέψεις στον virtual εκθεσιακό χώρο
- > Μοριοδοτημένο πιστοποιητικό παρακολούθησης

ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ

Στους Σύνεδρους θα χορηγηθούν Μόρια Συνεχιζόμενης Ιατρικής Εκπαίδευσης (CME) από τον Πανελλήνιο Ιατρικό Σύλλογο.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ

Για κάθε είδους πληροφορία σχετικά με το Σεμινάριο παρακαλούμε επικοινωνήστε με την Γραμματεία του Σεμιναρίου.

ERA Ltd ΣΥΝΕΔΡΙΑ • ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ • ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΤΑΞΙΔΙΑ • ΤΑΞΙΔΙΑ ΚΙΝΗΤΡΩΝ • ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ
Ασκληπίου 17, 10680 Αθήνα, Τηλ.: 210 3634944, Fax: 210 3631690
E-mail: dmarandou@era.gr

